

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R :

HOTĂRÎRI DE EXPEDIENT, de d. S. Scriban.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Curtea de apel din București, s. I : C. Sfetea cu Iosef Brâncoveanu.

Judecătoria Ocolului II, Iași : I. Verner cu Epitropia Sf. Spiridon, cu o Observație de d. D. Alexandresco.

Juridice, de d. Arthur G. Sion.

Note legislative.

Hotărîri de expedient

Poartă acest nume, hotărîrile pronunțate cu consimțământul părților cari, făcându-și singure dreptate în privința obiectului diferendului, fixează, în comună înțelegere, *dispositivul* hotărîrii ce trebuie să termine litigiul⁽¹⁾. Așa, în vechiul drept frances, părțile cari voesc să obție o atare hotărîre, prezintă tribunalului un proiect, *semnat* de avuații lor, proiect ce cuprinde punctele de fapt și de drept în privința cărora ele s'au înțeles. Acest proiect e comunicat ministerului public, deliberat de tribunal, și investit, dacă 'l aprobă, cu toate formele unei adevărate sentințe, inclusiv formula executorie. Comunicarea făcută procurorului are de scop ca acesta să vadă dacă convențiunea nu aduce vre-o atingere ordinii publice, și dacă nu cum-va e menită să ascundă vre-o crimă sau delict. Pentru acest cuvânt, transacțiunile, în materie de fals, nu pot fi omologate de cât după examinarea prealabilă a parchetului⁽²⁾.

Pentru a ști dacă o hotărîre are sau nu caracterul de expedient, trebuie să ne uităm nu la faptele externe, ci numai la cuprinsul ei.

În lipsa unui text formal, care nu există nici astăzi în procedura francesă, vechea jurisprudență crease următoarele reguli : 1) până la omologare, părțile se pot desista, căci convențiunile nu obligă de cât din momentul când au devenit perfecte⁽³⁾; 2) lipsa uneia din părți la ziua fixată pentru audiență, nu este un motiv de respingere a transacțiunei, dacă aceasta e semnată și nu există vre-o probă de desistare ; 3) părțile, sau mandatarii lor speciali, trebuie să semneze convențiunea;

nea; altmintrelea, judecătorul n'o poate omologa; 4) judecătorul nu poate respinge convențiunea de cât dacă constată că una din părți nu are capacitatea necesară pentru a transige, sau dacă convențiunea e contrară ordinii publice, bunelor moravuri, or intereselor unui terțiu⁽⁴⁾; 5) partea care semnează convențiunea și se opune a fi omologată, poate fi condamnată la daune, dacă, în definitiv, era întemeiată⁽⁵⁾.

Astăzi, Carré crede că nu mai e nevoie ca învoiala să fie semnată, mai dinainte, de părți, fiind suficiente concluziunile comunicate și citite în ședință; iar Chauveau, adnotatorul celebrului procedurist, e de părere că consimțământul părților trebuie constatat sau prin un act anterior, sau în calitățile hotărîrii.

În Franția, atari învoiri consimțite de avuați, se pot ataca pe calea procedurii *en désaveu*. După sistemul legii noastre, însă, care nu cunoaște această cale, consimțământul advocaților fără mandat special, se poate desaproba prin mijlocul apelului, recursului, etc. Și o asemenea desaprobară se poate propune, pentru prima oară, în cașie, căci instanțele sunt datoare să verifice, din oficiu, procurile (art. 97 Pr. civ.) și, aceasta, în interesul terțiilor (mandanților), așa că, fiind vorba de terții, e o cestiune de ordine publică. De altmintrelea, aceste învoiri fac credință până la înscrierea în falș⁽⁶⁾.

În cas când părțile sunt față, iar advocații n'au procuri speciale, tribunalele nu se pot basa pe o învoială sub semnătură privată, în pronunțarea hotărîrii de expedient (art. 97 Pr. civ., 1356 C. civ.⁽⁷⁾).

Relativ la hotărîrile de expedient, se ridică următoarea cestiune : tribunalele sunt, tot-d'a-una obligate să pronunțe acest fel de hotărîri ? Trebuie să distingem. Dacă este o învoială *necondiționată* asupra obiectului procesului, judecătorul nu 'și poate însuși o atare învoială; din contră, dacă învoiala e făcută numai *sub condițiunea ca ea să fie preschimbată în hotărîre*, atunci trebuie să se dea o hotărîre de expedient. Această soluțiune se impune, căci judecătorul nu poate fi o uneltă în mâna părților, ci hotărîrea, —dicea, cu drept cu-

(1) Carré, Pr. civ., IV, p. 107.

(2) E. Garsonnet, Tr. th. et pr. de Pr. civ., V, 1222.

(3) Carré, ibidem, crede că această regulă e în vigoare și azi,

(4) V., infra, Garsonnet, care admite contestațiunea, în acest cas, din partea terțiului lesat.

(5) V. toate acestea, în Carré, ibidem.

(6) Degré, Scrieri juridice, II, p. 109 sq.

(7) Degré, ibidem.

vânt, neuitatul Alexander, — trebuie să fie rezultatul unei cercetări libere. Judecătorii vor avea, dar, facultatea de a respinge o hotărîre de expedient, când se vor afla în fața unei împedcări legale⁽⁸⁾.

Carî sunt, însă, caracterele unei atări hotărîri? Garsonnet⁽⁹⁾ susține că, în specie, trebuie să aplicăm regulile de la hotărîrile ordinare, de unde deduce următoarele consecuențe: a/ hotărîrile de expedient au autoritatea lucrului judecat⁽¹⁰⁾; b) produc un efect retroactiv; c) părțile carî n'au consimțit valabil, sau carî pretind că nu s'a produs exact ceea-ce ele au convenit, pot și trebuie să le atace prin mijlocul căilor de recurs ordinare și extraordinare; d) sunt susceptibile de contestație, ori de câte ori aduc atingere drepturilor unui terțiu.

Aceste soluții sunt împărțite atât de Carré, cât și de Chauveau. Așa, cel d'intîiîu dice că hotărîrile de expedient nu formează o clasă aparte în ce privește căile de atac, și, prin urmare, nu e admisibilă acțiunea în nulitate, căci, în afară de cazul revisurii, un tribunal nu-și poate reforma propria sa decisiune, sau una dată de un tribunal egal în grad de jurisdicțiune. Resultă, dar, că, în contra hotărîrilor de expedient, se poate uza numai de căile deschise contra unei hotărîri obicnuite. Totuș, Curtea din Tulusa, la 21 Ianuarie 1885, considera asemenea hotărîri ca fiind niște convențiuni, de unde concludiunea că ele nu pot fi atacate de cât prin acțiunea principală în nulitate⁽¹¹⁾.

Laurent⁽¹²⁾ și Baudry-Lacantinerie⁽¹³⁾ privesc hotărîrile de expedient ca pe niște transacțiuni judiciare⁽¹⁴⁾, carî aparțin atât convențiunilor, cât și hotărîrilor, de unde urmează că ele nu pot fi atacate de cât prin căile de recurs deschise contra acestor din urmă⁽¹⁵⁾; iar, sub regimul Codului civil, spune Laurent, puteau da naștere unei ipotecî judiciare⁽¹⁶⁾. În acelaș timp, însă, ele sunt și convențiuni, fiind-că se formează prin concursul consimțimintelor, nu prin decisiunea judecătorului; deci, pentru a fi valabile, ele trebuie să întrunească și condițiunile cerute pentru existența și validitatea unei transacțiuni convenționale⁽¹⁷⁾. Asemenea hotărîri mai sunt și indivisibile, ca orice transacțiune, pe când hotărîrile propriu zise n'au acest efect.

În adevăr, hotărîrile carî statuează asupra mai multor puncte litigioase, pot fi reformate *în parte*, dar menținute pentru rest; pe când transacțiunile, în genere, afară de cazul când părțile și-ar fi manifestat o voință contrară, trebuie să fie considerate ca un tot indivisibil, ast-fel că ele nu pot de

cât a fi anulate în totul, sau menținute în totul⁽¹⁸⁾.

D-l Tocilescu⁽¹⁹⁾ numește aceste hotărîri *încheerî* de expedient, și le califică transacțiuni, de unde și concludiunea că ele nu pot fi atacate de cât pe calea acțiunii în nulitate.

Pentru ce motive poate fi atacată o hotărîre de expedient? Baudry-Lacantinerie⁽²⁰⁾ ne răspunde că numai pentru cauzele de nulitate ale transacțiunilor ordinare, dar prin mijloacele și în termenele de recurs deschise contra hotărîrilor⁽²¹⁾.

O hotărîre de expedient poate fi dată în lipsă? În Franția, se admite că nu se poate da o hotărîre de expedient, în acest cas; dar, dacă concludiunile ce sunt coprinse în expedient au fost comunicate, se poate da o asemenea hotărîre⁽²²⁾.

O altă cestiune este aceea de a se ști dacă apelul e admisibil în această materie. În general, se decide că o atare cale e închisă contra hotărîrilor de expedient, de oare-ce părțile au dat mulțumire atât în concludiunile notificate, cât și în acelea făcute în ședință, și, în adevăr, o hotărîre dată cu consimțimintul părților, e ca și când s'ar fi dat mulțumire de mai înainte, așa că apelul nu mai poate fi primit (art. 371 Pr. civ.). Urmează, dar, că apelul e inadmisibil nu fiind-că ne aflăm în fața unei hotărîri de expedient, ci pentru că, cum am spus, partea a dat mulțumire, și legea nu distinge dacă aceasta s'a dat înainte sau după pronunțarea hotărîrei⁽²³⁾.

Să nu uităm că fixarea caracterului acestor hotărîri are importanță și din punctul de vedere al autorității lucrului judecat, — presumpțiune ce nu poate resulta din o transacțiune.

Sintetisând cele spuse până aici, vedem că avem următoarele trei soluțiuni: a/ hotărîrile de expedient sunt adevărate hotărîri și pot fi atacate cu apel, contestație, etc., fiind și divisibile; b/ hotărîrile de expedient sunt transacțiuni, susceptibile de a fi atacate numai prin acțiunea principală în nulitate, și sunt indivisibile; c) hotărîrile de expedient sunt și hotărîri și transacțiuni. Vor fi, prin urmare, atacabile prin căile de recurs și în termenii deschiși contra hotărîrilor, dar numai pentru cauzele de nulitate ale transacțiunilor ordinare.

Punctele acestea odată precisate, ne întrebăm: există hotărîri de expedient în dreptul român?

Legea jud. de pace, prin art. 29, prevede că jud. comunale sunt datorî să propue părților pacea și să le arate cum ar fi mai bine să se înțeleagă, și, dacă părțile primesc, se va încheia un proces-verbal ce va cuprinde, deslușit, chipul cum

⁽¹⁸⁾ Baudry-Lacantinerie, ibidem, 1000.

⁽¹⁹⁾ Pr. civ., III, p. 287 sq.

⁽²⁰⁾ Ibidem.

⁽²¹⁾ V. Degré, ibidem, unde dice că apelul e inadmisibil, dacă nu se dovedesce că învoiala e rezultatul erorii, dolului sau violenței. Boitard, însă, op. cit., admite acțiunea în nulitate (art. 1900 C. civ.).

⁽²²⁾ Carré, ibidem. Chauveau susține, însă, că sunt indispensabile concludiunile în ședință.

⁽²³⁾ Carré și Chauveau, ibidem. Această regulă încetează de a-și produce efectele, când învoiala e fructul erorii, fraudei, sau violenței. În aceste cazuri, apelul va fi admis, adică când învoiala pe care hotărîrea a consacrat-o, a fost înfăptuită de aceste viții (Carré). Revisuirea e, deci, admisibilă dacă hotărîrea s'a pronunțat în ultima instanță; iar dacă a adus un prejudiciu unui terțiu, acesta va putea face contestație.

⁽⁸⁾ Degré, ibidem.

⁽⁹⁾ Ibidem.

⁽¹⁰⁾ În acelaș sens, Boitard, I, ed. 1890, p. 256.

⁽¹¹⁾ Garsonnet, ibidem, și D. P. 86. 2. 273.

⁽¹²⁾ Dr. civ., XXVIII, 371.

⁽¹³⁾ Précis de Dr. civ., III, 1263.

⁽¹⁴⁾ De oare-ce, cum dice Carré, legătura se naște nu din pronunțarea judecătorului, ci din convențiunea părților, în virtutea căreia e dată hotărîrea.

⁽¹⁵⁾ În acelaș sens, Degré, Scrieri juridice, II, p. 109.

⁽¹⁶⁾ Asemenea ipotecî, în urma legii din 1851, nu mai există în Belgia, ca și la noi.

⁽¹⁷⁾ Degré, ibidem.

părțile s'au împăcat. Acest proces-verbal care ține loc de carte de împăciuire, e o adevărată hotărîre de expedient, de oare-ce, în definitiv, judecătorul comunal n'a făcut de cât să pronunțe hotărîrea propusă de părți⁽²⁴⁾.

În ce privește jud. de ocol, nu avem o dispozițiune identică, căci atât art. 89, cât și art. 91, obligă pe judecător numai să propue pacea, dar nimic mai mult; pe când judecătorul comunal «va arăta deslușit, *chipul* cum părțile s'au împăcat»⁽²⁵⁾.

Art. 99 prevede, însă, că chiar când împărțeala se poate face în natură, judecătorul va căuta să învoiască pe părți între ele, dacă sunt majore și capabile. «În cas de a isbuti, el va adevăra această învoială, care va dobîndi, ast-fel, *caracterul unui act autentic*». Mă îndoiesc dacă aci se vizează hotărîrile de expedient. În adevăr, textul vorbește de *act autentic*, nu de carte de judecată sau de împăciuire, și, de sigur, dacă alta ar fi fost intențiunea legiuitorului, el ar fi manifestat-o, cum a făcut pentru jud. comunale. Trebuie să admitem, dar, că acest fel de hotărîri n'a fost prevădut de actuala lege pentru jud. de ocoale.

Admițînd, însă, că această adevărire sau omologare ar fi o hotărîre, mă întreb: ce fel de hotărîre? O asemenea hotărîre nu poate avea autoritatea lucrului judecat, de oare-ce nu aparține jurisdicțiunei contencioase, ci celei grațioase. Aceste decisiuni de omologare nu au de cât aparența unei hotărîri, căci, în fapt, nu valorează de cât ca simple acte⁽²⁶⁾.

O controversă asupra existenței hotărîrilor de expedient, în lipsa unui text formal, e posibilă, prin urmare, în ce privește jud. de ocoale.

Sub regimul vechei proceduri, unele tribunale admiteau acest fel de hotărîri, de și nu erau consacrate de vre-un text expres, — text ce lipsește și astăzi în Pr. civ. francesă, — și d. Tocilescu⁽²⁷⁾ afirmă că părțile *forma*u singure *actul de pace*, îl prezentau judecătorului însărcinat cu judecarea afacerii asupra căreia se transigea, și apoi, judecătorul da o hotărîre în care se trecea și actul de pace. D-sa, însă, mă constată că, la tribunalele unde există o secțiune de notariat, se refusa darea hotărîrilor de expedient, așa că părțile erau silit să facă transacțiune la acea secțiune.

Mult regretatul Al. C. Șendrea, în cursul său de procedură⁽²⁸⁾ contestă existența hotărîrilor de expedient la noi; Degré, însă, în un articol al său, le admite⁽²⁹⁾.

Sub regimul noii proceduri civile, cestiunea nu mai suferă discuțiune, căci art. 260, al. II, le consacră categoric. Acest text zice: «Părțile vor putea, asemenea, cere ca judecata să treacă în dispozitivul hotărîrii care dispune închiderea dosarului și stingerea procesului, *coprînsul învoelii*

lor». Și autorul inovațiunii, d. C. Disescu, în expunerea de motive, se exprimă ast-fel: «În al. II s'a admis hotărîrile de expedient, *cum e ați în practică*». Atîta și nimic mai mult. În corpurile legiuitoare, ambii raportori, St. Cihosky și C. Gh. Ioan, nici nu pomenesc de art. 260. De asemenea, Camera și Senatul au votat, fără discuțiune, acest articol.

Care e, însă, sub regimul actualei proceduri, caracterul hotărîrilor de expedient? Sunt ele adevărate hotărîri, susceptibile de a dobîndi autoritatea lucrului judecat, sau nu sunt de cât simple transacțiuni judiciare, atacabile prin acțiunea principală în nulitate, pentru eroare, dol, violență și incapacitate, ca ori-ce convențiune ordinară? Soluțiunea acestei întrebări, cu părere de rău, constatăm că n'o putem găsi în textele procedurii civile⁽³⁰⁾.

Ori-ce s'ar dice, socotim că ele întrunesc caracterele unei adevărate hotărîri, de oare-ce, în definitiv, tot judecătorul le pronunță. Decî, în contra unor asemenea hotărîri, sunt deschise căile obișnuite pentru reformarea unei hotărîri, așa că soluțiunea dată de Garsonnet ni se pare absolut întemeiată.

Părțile vor fi, însă, nevoite să închee un act scris? În primul aliniat din art. 260, se prevede categoric că, dacă se cere pur și simplu închiderea procesului, atunci e nevoie de un act scris, pe când în al. II, care vorbește despre hotărîrile de expedient, nu găsim nimic relativ la această formalitate. Aci, necontestat, e o lacună în lege. Dacă, cum afirmă d. Tocilescu, practica cere ca părțile să redacteze un act, și dacă, cum dicea autorul modificării, s'a confirmat acea practică, atunci, fără îndoială, că e nevoie de un act scris. Hotărînd ast-fel, n'ar fi oare să cerem o formalitate mai mult și neprevăzută de lege? Mi se pare curios că atunci când se cere pur și simplu închiderea dosarului, părțile să fie obligate a face o declarațiune scrisă, pe când în cazul când pe lângă închiderea dosarului, se mai arată și modul împăcării, mod ce urmează a fi confirmat de tribunal sub forma unei hotărîri, consimțimentul părților să se poată lua numai oral. Întru cât legiuitorul a consfințit practica și întru cât aceasta, ca și în Franția, obișnuiește un act scris, învoiala părților va trebui constatată în scris.

De altmintealea, această soluțiune se impune și din cauza art. 124 și 232 Pr. civ., cari cer ca ori-ce mărturisire să fie semnată de acel ce a făcut-o, spre a'i putea fi opozabilă. O hotărîre de expedient cuprinde mai mult de cât o mărturisire și, prin urmare, trebuie un act scris, sau un act notariat, pentru acei cari nu știu sau nu pot scrie.

În ce privește judecătorile de pace, de și ele n'au un text care să le autorizeze a da asemenea hotărîri, totuși, întru cât chiar noua procedură nu face de cât să sancționeze o practică constantă, credem că pot da valabil hotărîri de expedient,

⁽²⁴⁾ Cpr. Bioche, Dict. de Pr., V^o Jugement d'Exp., p. 72. D-l Corneliu Botez, în controversele legii p. Jud. de pace, nu atinge cestiunea. De asemenea, nici d. G. Mironescu, în Revisuirea Codului de Pr. civilă.

⁽²⁵⁾ Tocilescu, ibidem, p. 239.

⁽²⁶⁾ Baudry-Lacantinerie, ibidem, II, 1285; Laurent, ibidem, XX, 5.

⁽²⁷⁾ Ibidem, p. 289.

⁽²⁸⁾ No. 651, p. 273, 274.

⁽²⁹⁾ Ibidem, p. 109.

⁽³⁰⁾ C. ap. Iași, II, No. 12/901, pare a admite că hotărîrile de expedient sunt transacțiuni, «pentru că ceea-ce termină contestațiunea dintre părți, este consimțimentul, voința părților, iar nu actul prin care tribunalul constată voința părților semnate în transacțiune». (Vezi *Curierul Judiciar* No. 85, din 1901; *Dreptul* No. 8, din 1902).

cu tot art. 740 Pr. civ., care spune că actuala lege pentru judecătorile de pace rămâne în vigoare, până la noi dispozițiuni. Aici ne aflăm în situațiunea în care eram înainte de actualul art. 260, al. II Pr. civ., când, cum am spus, practica admitea existența acestei specii de hotăriri. Practica judecătorească confirmă și ea această soluțiune, căci, pe cât cunosc, n'am văzut încă o judecatorie care să nu admită asemenea hotăriri. Recunosc, însă, cum diceam mai sus, că cestiunea, în lipsa unui text formal, poate suferi discuțiunea ce se făcea și sub regimul vechii proceduri.

Aceste puține cuvinte am crezut util să le spun despre hotăririle de expedient, pentru că e posibil ca noua procedură să fie, la rândul ei, amendată, cu care ocaziune se impune ca și materia tratată aici să fie complet organizată, spre a se înlătura controversele ce le-am semnalat, mai ales că doctrina analizează foarte sumar acest gen de hotăriri; ast-fel, Garsonnet, în voluminosul său tratat de procedură, nu le consacră nici două pagine.

S. Scriban

Jud. la trib. Neamțu

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția I

Audiența de la 27 Septembrie 1900

Președenția D-lui AT. G. KIVU, Prim-Președinte

C. Sfetea cu Iosef Brâncoveanu

Decisiunea comercială No. 80/900.

Autoritatea lucrului judecat. — Dacă poate rezulta dintr'o decizie care este încă supusă recursului. — Dacă poate rezulta și din considerentele unei hotăriri. — (Art. 1201 Codul civil).

1. *Autoritatea lucrului judecat poate rezulta dintr'o decizie care este încă supusă recursului în casație, de oare-ce decisiile Curților de apel date fără drept de opoziție sunt definitive și executorii, afară de casurile anume prevăzute de lege.*

2. *Autoritatea lucrului judecat nu rezultă numai din dispozitivul unei hotăriri, ci și din considerentele ei, fie că punctul asupra căruia se pronunță a fost sau nu dedus în desbaterile instanței, destul ca hotărîrea să fie definitivă și să întrunească condițiile prescrise de lege în privința persoanelor, obiectului și cauzei.*

S'a ascultat: d-l' avocat G. Angheliescu din partea apelantului în desvoltarea motivelor de apel și d-l' avocat Emil Al. Lăzărescu din partea intimatului Iosef Brâncoveanu în combateri.

Deliberând,

Asupra apelului făcut de C. Sfetea în contra sentinței tribunalului Ilfov, secția comercială No. 1348/900;

Având în vedere desbaterile urmate, susținerile orale ale părților, concluziunile lor scrise și actele presintate în instanță;

Având în vedere că, prin acțiunea sa introductivă de instanță, Iosef Brâncoveanu cere ca C. Sfetea să fie condamnat a-i plăti suma de 10000 lei pe baza unei cambii emise în ordinul său, cu scadența de 31 Ianuarie 1900;

Având în vedere că trib. de prima instanță a admis

cererea lui Brâncoveanu și a condamnat pe Sfetea la plata sumei de 10000 lei;

Considerând că Sfetea intentând la rândul său lui Brâncoveanu o acțiune în anularea cambiei, această Curte, secția II, prin decizia No. 52/900, constată că zisa cambie are cauză și este valabil protestată numai pentru suma de 5300 lei;

Considerând că în urma menționatei decizii, Brâncoveanu, astăzi în apel, și reduce pretențiunile la suma de 5300 lei până la concurența căreia numai Curtea a decis că cambia sa este valabilă;

Considerând că apelantul Sfetea se opune și la plata acestei sume pentru cuvântul că de și cambia poartă termenul de 31 Ianuarie 1900, totuși nu este ajunsă la scadență, după cum susține că ar rezulta dintr'o scrisoare din 15 Februarie 1900, semnată de Brâncoveanu;

Considerând însă că motivele invocate de apelant pentru a suține că cambia nu este exigibilă nefind ajunsă la scadența fixată de părți prin acea scrisoare au fost deja discutate și respinse ca neintemeiate de această Curte, secția II, prin decizia citată mai sus;

Considerând că litigiul tranșat în mod definitiv de secția II a acestei Curți a avut loc între aceleași părți, având același obiect și aceeași cauză și că prin urmare intimatul este îndreptățit a opune autoritatea lucrului judecat;

Considerând că nu se poate susține că autoritatea lucrului judecat nu poate rezulta dintr'o decizie care este încă supusă recursului în casație, de oare-ce decisiile Curților de apel date fără drept de opoziție sunt definitive și executorii afară de casurile anume prevăzute de lege, în care nu intră acțiunea de față;

Considerând că autoritatea lucrului judecat nu rezultă numai din dispozitivul unei hotăriri, ci și din considerentele ei, fie că punctul asupra căruia se pronunță a fost sau nu dedus în desbaterile instanței, destul ca hotărîrea să fie definitivă și să întrunească condițiile prescrise de lege în privința persoanelor, obiectului și cauzei;

Considerând că în fața deciziei menționate mai sus, această Curte nu mai poate intra în discutarea motivelor invocate de intimat, de oare-ce ele au fost deja tranșate prin o hotărîre care are caracterul lucrului judecat, și că prin urmare aceste mijloace urmează a fi respinse;

Considerând deci că cambia care formează obiectul litigiului fiind redusă la suma de 5300 lei, la această sumă numai poate fi condamnat Sfetea, și că în consecință apelul său urmează a fi admis în parte, iar sentința tribunalului reformată;

Pentru aceste motive, redactate de d-l' consilier V. Bossy, Curtea, admite apelul, etc.

(ss) Ah. G. Kivu, V. Bossy, Em. Anastasiu, Gr. Ștefănescu.
grefier (s) N. Brătianu.

JUDECĂTORIA OCOLULUI II, IAȘI

Audiența de la 27 Noembrie 1901

I. Verner cu Epitropia Sf. Spiridon

Carte de judecată No. 4115/901.

Regul. pentru taxarea medicamentelor. — Art. 118 și 119 din legea sanitară. — Regul. din 1 Maiu 1900. — Oprimarea farmaciștilor de a mai vinde medicamente cu reduceri. — Ordine publică. — Nulitatea clauselor contractuale înainte de acest regul. prin care se stipulase rabatură asupra prețului oficial. — (Art. 5 și 1008 C. civ.).

1. *Regulamentul pus în aplicare la 1 Maiu 1900, prin care farmaciștii sunt opriți, în privința vîndărei medicamentelor, de a mai face rabaturi sau reduceri din prețurile oficial stabilite, fiind intemeiat pe art. 118 și 119 din legea sanitară, care dispun că prețul medicamentelor farmaceutice au a se fixa numai prin un asemenea regulament, neconstituind numai*

niște simple măsuri administrative pentru organizarea interioară a farmaciilor, ci făcând parte din însăși legea sanitară, pe care regulamentul o interpretează și completează, are putere de lege.

2. Ordinea publică și bunele moravuri sunt concepții juridice care evoluează de la o epocă la alta și după diferite țări, neconstituind ceva statornic și nestrămutat, așa că instanțele judecătorești, pentru a aprecia dacă o lege sau un regulament este, sau nu, contrar ordinii publice, trebuie să examineze dacă, cu adevărat, dispozițiile sale interesează într'atât organizația socială, morală și politică a Statului din epoca dată, în cât călcarea lor ar aduce cu sine o vătămare și perturbare serioasă a acestei organizări.

3. Regulamentul din 1 Mai 1900, care oprește reducerile asupra medicamentelor farmaceutice, înterzând în gradul cel mai înalt ordinea publică și bunele moravuri, de oare-ce el a avut de scop să înlăture concurența nelegală ce se practica mai înainte pe o scară întinsă de unii farmaciști în dauna sănătății publice, părțile nu pot, prin convențiile lor, să deroghe de la el, și ori-ce clausă contractuală contrară prescripțiilor sale, fie chiar anterior stabilită, devine nulă de drept, întru cât este ilicită și contrară bunelor moravuri.

Partea decî, în specie Epitropia Sf. Spiridon, care înainte de acest regulament, stipulase un rabat sau o reducere oare-care pentru cumpărarea unor medicamente farmaceutice, nu mai poate, în urma regulamentulului de la 1 Mai 1900, să beneficieze de această clausă, care a rămas nulă din momentul aplicării acestui regulament.

S'a ascultat: d-l avocat C. Penescu, reprezentantul reclamantului Ion Verner, și Eraclide, reprezentantul Epitropiei casei spitalelor sf. Spiridon din Iași.

Judecata,

Având în vedere acțiunea intentată de Ion Verner, farmacist, contra Epitropiei casei spitalelor sf. Spiridon din Iași pentru plata sumei de 1500 lei, costul medicamentelor furnisate spitalelor din Roman și Slănic pe periodul de timp de la 1 Mai 1900 până în prezent;

Având în vedere că din actele prezentate în instanță și concluziile părților se constată în fapt următoarele: între reclamantul Ion Verner, farmacist, și Epitropia spitalelor sf. Spiridon din Iași au intervenit în luna Iunie 1899 două contracte pe termen de 5 ani, prin cari cel dintîi se angajază a furnisa medicamentele trebuincioase spitalelor din Roman și Slănic, dependente de numita Epitropie, sub condițiunea expresă (clausele 8 și 6 din contracte) ca prețul medicamentelor să se fixeze după taxele legale în vigoare, sau după cele ce se vor stabili pe viitor prin noi regulamente, cu o reducere de 30% pentru Roman și 25% pentru Slănic din acele taxe; că apoi, la 1 Mai 1900, în cursul executării contractelor, punându-se în aplicare un nou regulament de taxarea medicamentelor, care prin art. 6 și 19 interzice cu strictețe, și sub anumite pedepse, farmaciștilor dreptul de a face rabaturi sub ori-ce formă din prețul medicamentelor oficial stabilite, ast-fel că, față de aceste dispozițiuni, farmacistul Ion Verner a cerut ca Epitropia sf. Spiridon să-i achite costul medicamentelor furnisate de la 1 Mai 1900 în conformitate cu taxele noului regulament pus în aplicare de la acea dată, intentând prezenta acțiune contra numitei părâte, care refuză a ținea samă de noul regulament, pretinzând că plata are a o face după convențiunile stabilite între părți prin contracte, adică cu rabaturi de 25% și 30% din taxele regulamentulului sub care au fost încheiate contractele, și care permitea asemenea rabaturi;

Având în vedere concluziile avocatului Epitropiei, care

susține că prohibițiunea noului regulament de a se vinde medicamentele cu rabaturi nu e opozabilă mandanței sale, nefiind de ordine publică, ci alcătuit pur și simplu o măsură administrativă de interes privat, și că, prin urmare, stipulațiunile contractuale intervenite anterior între reclamant și Epitropie, formând legea părților, urmează ași produce efectele lor juridice, întru cât Ion Verner nu a cerut pe cale judecătorească resilierea lor;

Având în vedere că ast-fel fiind situațiunea de fapt a lucrurilor, se naște în drept întrebarea: după care regulament urmează a se face plata medicamentelor? cu alte cuvinte dacă, față de dispozițiunile noului regulament de taxare a medicamentelor, pus în aplicare la 1 Mai 1900, mai pot avea între părți vre-un efect juridic clausele contractuale cu privire la plata încheiată pe baza vechiului regulament, dar conținând stipulațiuni contrare dispozițiilor noului regulament;

Având în vedere că pentru a răspunde la această chestiune trebuie neapărat să examinăm mai întâi caracterul juridic al dispozițiilor noului regulament referitoare la taxarea medicamentelor și interzicerea farmaciștilor de a vinde cu rabaturi, și să vedem dacă, în adevăr, aceste dispozițiuni pot avea putere de lege și interesează într'atât ordinea publică a Statului, în cât ar avea efect retroactiv, anulând ori-ce convenții derogative stabilite anterior între părți;

Având în vedere că regulamentul în chestiune, alcătuit de Ministrul de interne cu avizul consiliului sanitar superior și aprobat de capul Statului, își întemeiază ființa sa pe articolul 118 din legea sanitară, care prevede că prețul medicamentelor farmaceutice au a se fixa numai printr'un asemenea regulament, observarea prescripțiilor cărora este impusă cu rigoare și sancționată prin anumite penalități, prevăzute de art. 119 din aceeași lege;

Că ast-fel fiind, dispozițiile regulamentulului de taxarea medicamentelor nu formează numai niște simple măsuri administrative pentru organizarea interioară a farmaciilor, ci din potrivă, fac parte integrantă din însăși legea sanitară pe care o interpretează și completează, deci, ca atare, acest regulament evident că are putere de lege.

În ce privește chestiunea de a se ști dacă regulamentul taxării medicamentelor este în adevăr de ordine publică, în cât nu s'ar putea deroga la prescripțiile sale prin convențiuni private:

Considerând că ordinea publică și bunele moravuri sunt concepții juridice cari evoluează de la o epocă la alta și după diferite țări, neconstituind ceva statornic și nestrămutat, ast-fel că instanțele judecătorești, pentru a aprecia dacă o lege sau regulament are caracter de ordine publică, trebuie să examineze dacă, în adevăr, dispozițiile sale interesează într'atât organizația socială, morală și politică a Statului din epoca dată, în cât călcarea lor ar aduce cu sine o vătămare și perturbare serioasă a acestei organizări. Or, în cazul nostru, chestiunea credem că nu mai poate suferi nici o discuțiune. Mai întâi, prescripțiunile regulamentulului de fixarea prețului medicamentelor sunt sancționate prin anumite pedepse și amenzi (art. 6 și 19 din regulament și 119 din legea sanitară), ast-fel că această singură împrejurare, credem, e suficientă pentru a conferi zisului regulament caracterul de ordine publică. Dar, afară de aceasta, regulamentul pus în aplicare la 1 Mai 1900, interdicând farmaciștilor dreptul de a lăsa vre-un rabat sub ori-ce formă din prețul oficial al medicamentelor, a voit de sigur prin aceasta să stavilească și să curme odată concurența nelegală și dăunătoare ce se practica până atunci pe o scară întinsă între unii farmaciști, cari, pentru ași mări reclama și clientela, vindeau cu prețuri reduse sub tariful reglementar, în schimb însă ofereau publicului medicamente de o calitate inferioară, neeficace, și neconforme prescripțiilor farmaceutice, înșelând ast-fel și speculând în chipul cel mai necinstit

pe socoteala sănătății populațiunei. Evident că un regulament care vine și proiubește asemenea speculațiuni periculoase și neumane ce se făceau de farmaciști, în detrimentul mai ales al claselor de jos ale poporului, nu poate de cât să intereseze în gradul cel mai înalt ordinea publică, știut fiind că vigoarea și prosperitatea națiunei și însăși existența Statului atarnă în totul de la starea sanitară a populațiunei, pe care legiuitorul a voit cu tot dinadinsul să o sustragă din sfera concurenței comerciale și de sub înfrigurarea voinței și intereselor individuale;

Având în vedere că, față de caracterul juridic al noului regulament de taxe a medicamentelor, și potrivit art. 5 și 1008 Cod. civil, ori ce clausă contractuală contrară prescripțiunilor sale, fie chiar anterior stabilită între părți, devine nulă de drept, întru cât este ilicită și contrară bunelor moravuri;

Că ast-fel fiind, Epitropia spitalelor sf. Spiridon, continuând de la 1 Mai 1900 a se furniza cu medicamente pentru spitalele din Roman și Slănic de la farmacistul I. Verner, e presupusă că a acceptat a face plata lor în conformitate cu taxele noului regulament și fără rabatul de 30 și 25% stipulat prin clausa contractuală, care a rămas nulă din momentul aplicării noului regulament;

Având în vedere că a admite contrariul ar însemna a sancționa o clausă contractuală ilicită și a decide că, în specia noastră, interesul individual este mai presus de cât ordinea publică a Statului;

Considerând că, în ce privește quantumul sumei reclamate de 1500 lei, reprezentantul părâtei n'a făcut nici o obiecțiune în instanță, ast-fel că acțiunea urmează a fi admisă în totul.

Pentru aceste motive, admite acțiunea și condamnă pe Epitropia casei spitalelor sf. Spiridon din Iași să plătească lui Ion Verner, farmacist, suma de 1500 lei pentru medicamente.

Judecător (s) Vespasian Erbiceanu.

Observație.—Cartea de judecată, pronunțată de judecătoria ocol. II din Iași, este bine motivată și juridică. Ea rezolvă una din chestiunile cele mai însemnate care se pot prezenta în drept.

Este vorba, în adevăr, de a se ști ce se înțelege prin ordine publică și bune moravuri, cuvinte care nu sunt definite nici de lege, nici de doctrină.

Cuvântul *ordine*, în sensul său gramatical, înseamnă așezarea lucrurilor în relațiile lor respective, unele în raport cu altele, ear cuvântul *public* sau *social* înseamnă care aparține poporului întreg sau societății.

Prin ordine publică, dice tribunalul de Ilfov (30 Mai 1894), se înțelege respectarea tuturor legilor așa numite de Stat, care interesează mai direct societatea de cât pe particulari și în care intră legile constituționale, administrative, penale, de interes economic, etc. care toate fac ca societatea să existe, să aibă o bună organizare și să poată progresa, confundându-se ast-fel ordinea publică cu interesul general⁽¹⁾.

Tot cam în asemenea termeni se exprimă și tribunalul de Iași (22 Fevr. 1897): «Prin legi de ordine publică se înțelege toate acele care fixează

statul persoanelor, capacitatea sau incapacitatea alipită de acest stat și acele care se referă la dreptul public, precum sunt legile de poliție, de ordinea jurisdicțiunilor, și cele privitoare la guvernământ și funcțiunile publice, neputându-se cuprinde în general în legile de ordine publică, acele privitoare la bunuri, etc.»⁽²⁾.

Ordinea publică este deci organizarea societății, și prin urmare, legile de ordine publică sunt acele care privesc direct sau indirect această organizare⁽³⁾.

Nu numai legile de drept public, dar și acele de drept privat pot să intereseze ordinea publică. Aceasta se va întâmpla de câte ori dispozițiile legii vor fi motivate prin o considerație de interes general, care ar fi compromis dacă particularii ar fi liberi de a împiedica aplicarea legii⁽⁴⁾.

Ordinea publică, după cum foarte bine observă cartea de judecată ce adnotăm, nu este ceva static și nestrămutat; ea variază de la o epocă la alta, și după diferitele țări, care o reglementează așa cum ele înțeleg. Cu alte cuvinte, ordinea publică nu este absolută, ci relativă, și Pascal a avut dreptate când a spus: «*Vérité en de ça des Pyrénées, mensonge au de là*».

În adevăr, multe dispoziții care, la noi, sunt considerate ca contrare ordinii publice, sunt perfect legale în alte țări. Așa, de exemplu, la noi, ca și în Franța, substituțiile fidei-comisare, pactele succesoriale, etc. sunt astă-zi considerate ca contrare ordinii publice, pe când ele erau din contră permise în vechia noastră legislație, și sunt permise și astă-zi în Germania, în Anglia și în alte țări⁽⁵⁾.

Ordinea publică fiind pusă pe aceiaș treaptă cu bunele moravuri (art. 5, 966, 968 și 1008 C. civ.), cată să determinăm ce se înțelege prin aceste cuvinte.

Prin moravuri sau *năravuri*, după cum se exprimă Codul Calimach (art. 879), trebuie să înțelegem obiceiurile naturale sau câștigate în urmă pentru bine sau pentru rău, în cât privește purtările ce trebuie să avem în societate. «Bunele moravuri, pe care nu trebuie să le confundăm cu morala, dice T. Huc, sunt obiceiurile⁽⁶⁾ dobândite

⁽²⁾ Curierul Judiciar din 1897, No. 12.

⁽³⁾ Cpr. Larombière, *Oblig.*, I, art. 1133, No. 13. Protopescu-Pache, *Dreptul* din 1873, No. 52.—«Ordinea publică, dice D-1 C. G. Dissescu, într'un frumos articol (*Dreptul* din 1897, No. 44), este o stare de lucruri necesară, creată pentru conservarea și dezvoltarea dreptului omului, cetățeanului, Statului său a Națiunei».

⁽⁴⁾ Cpr. Planiol, *Tr. élément. de droit civil* (ed. a 2-a, 1901), I, p. 117, No. 291.

⁽⁵⁾ Vezi articolul nostru publicat în *Dreptul* din 1901, No. 78.

⁽⁶⁾ Cuvântul *obiceiuri* se vede întrebuintat și de legiuitorul Calimach (art. 42) în sensul de năravuri sau moravuri.

⁽¹⁾ Curierul Judiciar din 1894, No. 36.

pentru bine, intru cât ele sunt aparate sau determinate prin legile positive» (7).

Codul civil al principatului Muntenegro (art. 785), opera savantului profesor de la Odessa, Bogisic, definește bunele moravuri dîcînd că ele «consistă în niște principii de onestitate și de drept, la observarea cărora autoritățile nu pot în tot-d'a-una să constrîngă pe particulari, pe care însă sentimentul public prescrie fie-cărui de a le respecta». Aceasta este singura legislațiune, după cât cunoaștem, care definește bunele moravuri; de aceea am reprodus această definiție în tratatul nostru în limba franceză (8), la care Marcel Planiol ne face onoarea de a trimete pe cetitorii săi (9).

Din cele mai sus expuse putem deci deduce că legile care interesează bunele moravuri, sunt acele care au de scop să ne facă să contractăm obiceiuri bune și morale, după cum se exprimă Codul Calimach în art. 42, împedîndu-ne de a contracta obiceiuri răle și pernicioase.

Prin urmare, ordinea publică cuprinde în sine și bunele moravuri, imoralitatea fiind asimilată ilegalității, de câte ori este vorba de a se aprecia validitatea unui act juridic (10). Codul german nu vorbește de ordine publică, însă prevede nulitatea actului juridic care ar aduce o atingere bunelor moravuri. «*Ein Rechtsgeschäft, das gegen die guten Sitten verstösst, ist nichtig*», dîce art. 138, § 1 din acest Cod (11).

În lipsă de definiție a bunelor moravuri, s'a decis că caracterul de imoralitate de natură a atrage nulitatea actului, este o chestie de fapt care se apreciază în mod suveran de judecătorii fondului (12). Această apreciere a judecătorilor este însă cu drept cuvînt criticată. Eată cum se exprimă în această privință Marcel Planiol: «*Le pouvoir que les tribunaux tiennent ainsi de l'art 6 (art. 5 C. rom.) d'annuler les contrats et autres actes des particuliers comme immoraux est un des plus redoutables qu'ils aient reçus de la loi. Supposez-le exercé pas des hommes passionnés, par des moralistes trop rigides ou par des esprits sectaires, la liberté civile pourrait y sombrer. Le seul*

contre-poids possible est ici l'opinion publique, le courant général des idées, qui règle le niveau moral d'un peuple et qui crée une sorte de tolérance nécessaire. On dit qu'un peuple a toujours le gouvernement qu'il mérite; on peut dire de même qu'il a toujours une jurisprudence appropriée à son degré de moralité» (13).

Aceste considerațiuni generale asupra ordinii publice și bunelor moravuri odată expuse, să venim acum la speța judecată prin hotărîrea mai sus reprodusă. Un farmacist se obligase a preda Epitropiei Sf. Spiridon din Iași medicamentele trebuitoare pentru spitalele din Roman și Slanic, cu o reducere oare-care din prețul stabilit prin regulament pentru vîndarea acelor medicamente, lucru care era permis altă dată. În cursul executării contractului, la 1 Maiu 1900, intervine un alt regulament, care, de astă dată, interdicе farmaciștilor, sub anumite pedepse, de a face reduceri, sub orî-ce formă ar fi, asupra prețului medicamentelor oficial stabilit prin sus-îșisul regulament. Față cu acest regulament, care modifică pe acel anterior, chestiunea este de a se ști dacă convenția părților urmează a fi executată înainte, sau dacă, cu tot contractul, farmaciștul este în drept de a se pune sub scutul noulu regulament și de a refusa reducerea stipulată prin contract.

Judecătorul ocol. II din Iași a decis cu drept cuvînt că convenția anterior făcută este nulă, și că farmacistul beneficiază de noul regulament, elaborat în baza legii sanitare. În adevăr, regulamentul din 1 Maiu 1900 are necontestat de scop înlăturarea fraudelor care se făceau de unii farmaciști prin scoborîrea prețului medicamentelor, în dauna sănătății publice. Prin urmare, el trebuie să aibă efect retroactiv, chiar în lipsa unei dispozițiuni exprese în această privință, căci fiind vorba de o lege care interesează în gradul cel mai înalt ordinea publică, părțile nu pot să aibă un drept câștigat în contra interesului obștesc (14). «Ar fi absurd, dîce Duvergier, de a menține ceea-ce tulbură ordinea publică și este contrar bunelor moravuri, de a lăsa să subsiste pericolul pentru fie-care cetățean și anarhia în țară, de frică de a lovi în principiul neretroactivității» (15). Noul regulament edictînd, în adevăr, pedepse contra

(7) T. Huc, *Comment. th. et pratique du Code civil*, I, 186, p. 174.

(8) *Droit ancien et moderne de la Roumanie*, p. 137, nota 1. Veđi și t. V a Comentariilor noastre, p. 134, nota 2.

(9) Planiol, *op. cit.*, I, p. 119, nota 1.

(10) Cpr. Planiol, *op. cit.*, I, 293, in fine. C. G. Dissescu. *Dreptul din 1897*, No. 44, p. 347.

(11) Cpr. asupra acestui text, R. Saleilles, *De la déclaration de volonté* (Paris, Pichon, 1901), p. 251 urm. Hachenburg, *Das bürgerliches Gesetzbuch für das deutsche Reich* (Vorträge), p. 251 urm. Endeman, *Einführung in das Studium des bürgerl. Gesetzbuches*, I, § 103, etc. Mai veđi încă în privința bunelor moravuri, art. 817, 819, 826 C. german și art. 30 L. de introducere (*Einführungsgesetz*), etc.

(12) C. Haga. Répert. Dalloz, *Disp.*, 146, nota 2. Planiol, I, 294, Laurent, XI, 491.

(13) Planiol, *op. cit.*, I, 294, p. 119 (ed. a 2-a).

(14) Fuzier-Herman, *Code civil annoté*, I, art. 2, No. 28-32 T. Huc, I, 93. Laurent, I, 153. Veđi și t. I, partea I a Comentariilor noastre, p. 32.

(15) Duvergier, *Dissertation sur l'effet rétroactif des lois*, *Revue de droit français et étranger*, t. II (anul 1845), p. 6. Veđi și M. Theodosiadès, *Essai sur la non-rétroactivité des lois* (theză p. doctorat, Paris, 1866), p. 43, 44. Cpr. și Répert. Sirey, V^o *Lois et décrets*, 525 urm. Mailher de Chassat, *Traité de la rétroactivité des lois* (Paris, 1822), I, p. 135 urm.

farmacistului care ar vinde medicamente cu un rabat sau o reducere oare-care (art. 6, 19 din Regul. și 119 din legea sanitară), acest din urmă nu poate fi obligat a comite un delict. Prin urmare, nu numai că aprobăm în totul soluția dată de judec. ocol. II din Iași, dar ne folosim de această ocaziune pentru a felicita în public pe ténărul și laboriosul magistrat, care a fost unul din cei mai distinși elevi ai facultății noastre.

D. Alexandresco

JURIDICE

Înaintea tribunalului Iași, secția III-a de notariat, s'a ridicat două incidente, cari având o deosebită importanță, în urmăriile imobiliare, credem necesar să atragem atențiune asupra lor; cu atât mai mult cu cât se pare că Curtea noastră supremă, va avea în curând ași spune cuvântul său.

În primul incident, s'a susținut că atunci când la întîiul termen de vînzare, s'a anulat publicațiile, termenul următor trebuie să fie de trei luni și nu de 30 zile, și

În al 2-lea incident, că publicațiile destinate a fi comunicate părților și afipte la locurile cerute de lege, trebuie conform legii de organizare judecătorească, fiind semnate de președinte să fie contrasemnate și de grefier sub pedeapsă de nulitate.

În susținerea primului incident, se invoacă dispozițiunile art. 510 Pr. civ., după care vînzarea la primul termen nu se poate face de cât după 3 luni din ziua publicării în jurnale și întru cât publicațiunile întîiului termen au fost anulate, ele se consideră ca neexistente și prin urmare publicațiile următoare, sunt întăile și ca atare ele trebuie neapărat să aibă termenul de trei luni; susținându-se că atunci când tribunalul anulează publicațiunile, anulează nu numai publicația înmănată uneia din părți, cum se prezintă în specie cazul, ci anulează și publicațiile apărute în gazetele oficiale, adică atât afiptele cari se lipsesc cât și cele cari se comunică părților și se publică în gazete care formează un tot al publicațiunei de vînzare și că prin urmare anulându-se unele din ele, sunt anulate toate în totalul lor, căci toate la un loc formează complexul lucrării.

În combaterea acestui incident, s'a susținut că tribunalul n'a anulat de cât afiptul comunicat uneia din părți, iar că publicațiunile apărute în gazetele oficiale sunt valabile și ca atare rămân bune și formează întîiul termen de vînzare și prin urmare conform art. 737 din Pr. civ. urmează a se anula numai actul care a dat naștere la acea nulitate, adică afiptul de publicație comunicat părții, iar nu toate publicațiunile.

Tribunalul sub președenția d-lui I. Corjescu, împărțînd această părere, respinge incidentul pe motiv că a înțeles să anuleze, la întîiul termen, numai publicațiunile înaintate părților conform art. 509 Pr. civilă și ca atare cele-l'alte publicațiuni, între care și publicațiunea făcută în «Monitorul Oficial» și în alt jurnal, de la care se numără sorocul de trei luni după care se face vînzarea, au rămas valide, că vîndarea a fost anulată, nu din cauza unor vicii a publicațiunilor în sine ci din pricina neobservării art. 509 Pr. civ. și prin urmare potrivit art. 737 Pr. civ., procedura nu tre-

buea anulată de cât de la comunicarea publicațiunilor părților interesate.

În susținerea celui al 2-lea incident, cum că afiptele fiind semnate de președinte trebuie să fie contrasemnate și de grefier, se invoacă dispozițiunile art. 46 din legea de organizare judecătorească, care prevede sub pedeapsă de nulitate ori-ce act eșit din tribunal semnat de judecător și nesemnat de grefier.

Tribunalul respinge și acest incident, de oare-ce din compararea textelor din art. 503, 504 și urm. Pr. civ. reese că publicațiunile sunt făcute de portărel și că datorită numai unui uz constant, și ca măsură de control, președintele semnează alătura de portărel, publicațiunile, dar că această formalitate nu e cerută de nici un text pozitiv de lege, și ca atare nu e chiar nevoie de semnătura președintelui.

De altmîntrelea se pare că cestiunea aceasta a fost tranșată de Înalta Curte de casație, prin decizia No. 204 din 2 Octombrie 1896, în sensul că, prescripțiunea ca ori-ce act judecătorec trebuie să fie subscris și de grefier, nu se aplică la afiptele și publicațiile de la urmăriile imobiliare. — (Vezi Noul Cod de procedură adnotat de Alexandrescu, Cesărescu și Mironescu, nota 6 de sub art. 506 Pr. civ.).

Arthur G. Slon.

NOTE LEGISLATIVE

Camera a votat modificarea Cărții III, despre faliment, din Condica de comerț.

Această modificare nu este de cât aceia din anul 1898 votată de Senatul de atunci.

Cum însă la 1900 a intervenit o altă modificare a Cărții III, a trebuit acum o lege nouă care să abroge acele articole modificate la Aprilie 1900.

Față de modificările actuale și de modul cum ele au fost votate, o întrebare constituțională se naște, și anume: O lege, votată de un Corp legiuitor într-o legislatură, nu trebuie oare să revie din non la acel Corp când n'a putut să treacă și prin cel-l'alt Corp în aceeași legislatură? Ne explicăm: O lege votată la 1898, de către Senatul de atunci, la 1902 după 4 ani, când s'a schimbat nu numai legislatura, dar și guvernul, ba ceva mai mult, s'a votat și oare-cari modificări ale aceleiași părți din lege, se poate zice că are pentru dînsă cîștigat votul unui Corp ca la 1902 să nu fie nevoie de cât de votul celui-l'alt Corp?

Iată o întrebare pe care o punem și asupra căreia noi am inclina pentru negativi.

BIBLIOGRAFIE

A apărut în o broșură de 70 pagini în editura tipografică «Gutenberg» Iosef Göbl, str. Doamnei 20

Lacunele noului Cod de Procedură civilă

de

George G. Mironescu

Doctor în drept de la Facultatea din Paris, licențiat în litere și filosofie, fost magistrat, avocat

PREȚUL LEI 1.50